

moge blijken uit de pamfletten, die zijn naam trachtten te bezwadden, getuige een versje als:

‘Zwavelstok in Satans handen;
Vuurtang in de hel gegloeid;
Schender van het Recht der Menschen,
In den afgrond uitgebroeid...’⁹⁾.

Billijkheidshalve moeten wij eraan toevoegen, dat Scharps ogenschijnlijk negatieve arbeid ontsproot aan een bewogen gemoed, - hij wilde ook thetisch zijn gemeente voeden met de vruchten van zijn studie, getuige zijn leerrede over de grootheid van Jezus, die hij als prediker van genoemd genootschap hield en uitgaf: 116 pagina’s en van vele geleerde annotaties voorzien¹⁰⁾. Dat hij met al die ijver niet meer deed dan meestal antwoorden geven op vragen van eergisteren, ontging hem.

IV. De escalatie.

Het kon niet anders of Scharp moest de overwinning van de Pruisische troepen op de patriotten in september 1787 en de terugkeer van Willem V en zijn gemalin naar Den Haag beschouwen als een wonder Gods. Hij komt daar steeds op terug. Hij heeft niet kunnen beseffen, dat het door overmacht afgedwongen herstel van de stadhouder slechts een Pyrrhus-overwinning was. Willem V zelf heeft maar weinig begrepen van de spanningen, van deze incubatie-tijd der revolte, van het nieuwe vrijheidsbesef, ontsproten ook aan de resultaten van de Amerikaanse vrijheidsoorlog - en liet zich, ondanks waarschuwingen, vaak gaan in gedachten van revanche. Ja, hij eiste zelfs dat men op straat oranje zou dragen¹¹⁾. Zijn paladijn Scharp verstond de tekenen der tijden evenmin. Hoe zou hij zich anders zo hebben laten gaan als in het poëem op de jaardag van de stadhouder in 1788? Hoort maar:

‘...Eén jaar slechts vroeger - zo ge uw lippen
’t Oud Vaderlandsch Oranje leev’, -
Dien waaren volkston, - liet ontglippen
En hart en mond voor Willem bleef,
Dan moest uw geld de gouddorst laaven,
Of gij werd zelv, geboeid als slaaven,
Ontzet van huis, van eer en goed,
Vermoord, of, bij het wreed bespotten,
Moest gij, op ’t minst, de hof-schavotten
Geverwd zien met uw eerlijk bloed...’¹²⁾.

Als dat geen polariseren is! Scharps verheerlijking van Willem V